

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

WERKTijdVERKORTING 2016

Een onderzoek naar het beroep door ondernemingen in 2016 op art. 8 van het
Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945

mei 2017

N.Y. Kuiper

INHOUDSOPGAVE

BLZ.

SAMENVATTING	I
1 INLEIDING	1
2 ONDERNEMINGEN EN WERKTIJDVERKORTING	3
2.1 Het beroep door ondernemingen op werktijdverkorting	3
2.1.1 Indeling naar economische sector en grootteklasse	3
2.1.2 Aantal ondernemingen versus aantal aanvragen	4
2.2 Indeling in toegewezen, afgewezen en ingetrokken aanvragen	5
2.2.1 Totaal aantal aanvragen naar economische sector en grootteklasse	5
2.2.2 Oorzaken van een verminderde bedrijvigheid	5
2.2.3 Historische gegevens	7
3 TOEGEWEEZEN AANVRAGEN OM ONTHEFFING	9
3.1 Achtergronden bij de toegewezen aanvragen	9
3.1.1 Periode toegekende werktijdverkorting	9
3.1.2 Reden van aanvraag	10
3.2 Werknemers waarvoor werktijdverkorting is aangevraagd	10
3.3 Percentage toegekende WTV	11
3.4 Het gebruik van de toegekende werktijdverkorting	12
4 AFGEWEEZEN VERZOEKEN OM ONTHEFFING	13
4.1 Achtergronden bij de afgewezen aanvragen	13
4.2 Redenen voor afwijzing	13
4.3 Bezwaarschrift- en beroepsprocedures	14
BIJLAGEN	
1 Overzicht 2016	17
2 Overzicht Nederlandse ondernemingen	19
3 Overzicht van ondernemingen en aanvragen	21
4 Overzicht van ondernemingen en eerste aanvragen	23

SAMENVATTING

In 2016 hebben 133 ondernemingen in totaal 226 aanvragen om ontheffing van het verbod op werktijdverkorting ingediend. Het aantal aanvragen in 2016 is ten opzichte van 2015 met 80% gestegen. Het verschil met 2015 wordt grotendeels veroorzaakt door de hagel- en waterschade in 2016.

Van het totale aantal in 2016 ingediende aanvragen om ontheffing is 69% toegewezen, een stijging ten opzichte van 2015 met 12 %-punten. Het aantal afgewezen aanvragen bedraagt 27%, een daling met 7 %-punten. De overige 4% betreft ingetrokken of nog niet afgehandelde aanvragen.

43% van ondernemingen met een verzoek om werktijdverkorting heeft minder dan 5 werknemers in dienst. Het merendeel van de verzoeken om ontheffing is afkomstig uit de sectoren 'handel en horeca' (38% van de aanvragen) en 'landbouw' (23%).

Door de ondernemingen met een toegewezen aanvraag wordt door 39% van de ondernemingen hagel- en waterschade als oorzaak genoemd voor het verzoek om werktijdverkorting. Door 30% van de ondernemingen met een toegewezen aanvraag wordt brand als oorzaak genoemd.

De ondernemingen met een afgewezen aanvraag noemen als reden voor de aanvraag van werktijdverkorting economische omstandigheden (30%), brand (30%) en diverse omstandigheden (26%), zoals slechte bereikbaarheid, diefstal, explosie en ziekte.

1 INLEIDING

In deze rapportage wordt een overzicht gegeven van alle gedurende het jaar 2016 door ondernemingen ingediende aanvragen voor het verkrijgen van ontheffing van het verbod op werktijdverkorting (WTV). Er wordt ingegaan op de toegewezen en de afgewezen aanvragen. De ingetrokken aanvragen worden in deze rapportage niet nader besproken.

In hoofdstuk 2 staan de ondernemingen centraal die een beroep hebben gedaan op de WTV-regeling. Het aantal ondernemingen en aanvragen wordt uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse. Verder wordt een uitsplitsing gemaakt naar toegewezen, afgewezen en ingetrokken aanvragen. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een overzicht van de aanvragen sinds 1998.

In de twee volgende hoofdstukken ligt de nadruk op de door de ondernemingen ingediende aanvragen: in hoofdstuk 3 gaat het om toegewezen aanvragen, in hoofdstuk 4 staan de afgewezen verzoeken om ontheffing centraal.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de achtergronden bij de toegewezen aanvragen: de periode waarin de aanvraag zich bevindt en de reden van de aanvraag. Verder komt het aantal werknemers waarvoor WTV is aangevraagd en is toegekend aan de orde, evenals de mate waarin door de ondernemingen feitelijk gebruik is gemaakt van de regeling.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de afgewezen aanvragen: de redenen waarom ondernemingen een aanvraag om werktijdverkorting hebben ingediend, de reden(en) van afwijzing en eventueel tegen de afwijzing ingediende bezwaarschriften.

2 ONDERNEMINGEN EN WERKTIJDVERKORTING

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gepresenteerd van het beroep dat ondernemingen in 2016 hebben gedaan op de WTV-regeling¹. Het totaal aantal ondernemingen en aanvragen wordt uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse. Verder wordt een indeling gemaakt naar toegewezen, afgewezen en ingetrokken aanvragen. Afgesloten wordt met een historisch overzicht.

2.1 Het beroep door ondernemingen op werktijdverkorting

In 2016 zijn door 133 ondernemingen in totaal 226 verzoeken in het kader van de WTV-regeling ingediend. Het gaat hierbij om 129 eerste aanvragen en 97 herhalingsaanvragen.

2.1.1 Indeling naar economische sector en grootteklasse

In onderstaande tabel is het totale beroep op de WTV-regeling in 2016 uitgesplitst naar economische sector weergegeven. Tussen haakjes is voor elke economische sector het beroep als percentage van het totaal weergegeven.

Tabel 2.1 Totaal aantal ondernemingen en aanvragen (eerste en herhalingsaanvragen), uitgesplitst naar economische sector (absoluut en procentueel).

	beroep op de WTV-regeling			percentages
	ondernemingen	eerste aanvragen	herhalingsaanvragen	ondernemingen in Nederland
landbouw en visserij	31 (23%)	31	45	10%
industrie	14 (11%)	13	7	7%
bouwnijverheid	3 (2%)	3	-	7%
handel en horeca	50 (38%)	48	32	31%
vervoer en communicatie	5 (4%)	4	2	8%
zakelijke dienstverlening	22 (17%)	22	9	21%
overige dienstverlening	8 (6%)	8	2	16%
totaal	133 (100%)	129	97	100%

In de laatste kolom is ter vergelijking de verdeling van de Nederlandse ondernemingen over de verschillende economische sectoren weergegeven².

¹ Bedrijven kunnen een beroep doen op de WTV-regeling indien sprake is van een vermindering in de bedrijvigheid waarbij gedurende ten minste 2 weken en ten hoogste 24 weken minimaal 20% van de ter beschikking staande arbeidscapaciteit naar verwachting niet kan worden benut als gevolg van buitengewone omstandigheden die niet tot het normale ondernemersrisico kunnen worden gerekend, zoals calamiteiten, collectieve problemen en weersomstandigheden. Economische oorzaken kunnen niet worden aangemerkt als buitengewone omstandigheden die tot het normale ondernemersrisico behoren.

² Bron: CBS Statline, Bedrijven naar grootte en rechtsvorm, gegevens per 1 oktober 2016 (voorlopig). Voor een overzicht van de Nederlandse ondernemingen naar economische sector en naar grootteklasse wordt verwezen naar de bijlagen.

Van de 133 ondernemingen met een verzoek om ontheffing is 38% afkomstig uit de sector 'handel en horeca', 23% uit de sector 'landbouw', 17% 'zakelijke dienstverlening' en 11% uit de sector 'industrie', 6% uit de sector 'overige dienstverlening', 4% uit de sector 'vervoer en communicatie' en 2% uit de sector 'bouw'.

In de sector 'landbouw' wordt in vergelijking met het totaal aantal ondernemingen in Nederland een relatief groot beroep gedaan op de WTV-regeling. In hoofdstuk 2 zal blijken dat dit vooral is veroorzaakt door hagel- en/of waterschade. In de sector 'overige dienstverlening' wordt een relatief gering beroep gedaan op de regeling.

In onderstaande tabel is voor het totale aantal ondernemingen dat een beroep heeft gedaan op de WTV-regeling, een uitsplitsing naar grootteklasse weergegeven. Evenals in voorgaande tabel is de verdeling naar eerste aanvragen en herhalingsaanvragen én de verdeling van het totaal aantal Nederlandse ondernemingen over de verschillende grootteklassen opgenomen.

Tabel 2.2 Totaal aantal ondernemingen en aanvragen (eerste en herhalingsaanvragen), uitgesplitst naar grootteklasse (absoluut en procentueel).

	beroep op de WTV-regeling			percentages ondernemingen in Nederland
	ondernemingen	eerste aanvragen	herhalings- aanvragen	
1-4 werknemers	57 (43%)	55	42	64%
5-9 werknemers	32 (24%)	31	19	18%
10-49 werknemers	39 (29%)	37	33	14%
50-99 werknemers	1 (1%)	2	-	2%
100+ werknemers	4 (3%)	4	3	2%
totaal	133 (100%)	129	97	100%

64% van het totale aantal Nederlandse ondernemingen heeft minder dan 5 werknemers in dienst. Van alle bedrijven die een beroep op de WTV-regeling hebben gedaan, is 43% afkomstig uit deze grootteklasse. Van de ondernemingen die een aanvraag doen is 24% afkomstig uit de klasse 5-9 werknemers. Een relatief groot beroep op de WTV-regeling (29%) wordt gedaan door ondernemingen uit de klasse 10-49 werknemers. Verder hebben vijf ondernemingen met 50 of meer werknemers in dienst gebruik gemaakt van de regeling.

2.1.2 Aantal ondernemingen versus aantal aanvragen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het aantal ondernemingen dat een beroep heeft gedaan op de WTV-regeling hoger is dan het totale aantal ingediende eerste aanvragen. Dit komt omdat 4 ondernemingen die in 2015 een eerste aanvraag hebben ingediend in 2016 herhalingsaanvragen hebben ingediend.

2.2 Indeling in toegewezen, afgewezen en ingetrokken aanvragen

De aanvragen van de 133 ondernemingen om werktijdverkorting kunnen worden onderverdeeld in ingetrokken, afgewezen en toegewezen aanvragen³.

2.2.1 Totaal aantal aanvragen naar economische sector en grootteklasse

Van de 226 door ondernemingen ingediende aanvragen zijn 155 aanvragen (69%) om werktijdverkorting toegewezen. Deze aanvragen zijn afkomstig van 71 ondernemingen. Er zijn 62 aanvragen afgewezen (27%), zes aanvragen ingetrokken door de ondernemingen en drie nog niet afgehandeld.

In onderstaande tabel zijn de aantallen toegewezen, afgewezen en ingetrokken aanvragen, uitgesplitst naar economische sector, in beeld gebracht.

Tabel 2.3 Totaal aantal toegewezen, afgewezen en ingetrokken aanvragen gerelateerd aan het totale aantal ingediende aanvragen, uitgesplitst naar economische sector².

	toegewezen aanvragen absoluut ¹		afgewezen aanvragen absoluut		ingetrokken aanvragen absoluut	
		%		%		%
landbouw en visserij	72 (28)	(95%)	3	(4%)	1	(1%)
industrie	10 (5)	(50%)	8	(40%)	2	(10%)
bouwnijverheid	-	-	3	(100%)	-	-
handel en horeca	54 (27)	(68%)	24	(30%)	1	(1%)
vervoer en comm.	2 (2)	(33%)	4	(67%)	-	-
zakelijke dienstverl.	11 (5)	(36%)	17	(55%)	2	(7%)
overige dienstverl.	6 (4)	(60%)	3	(30%)	-	-
totaal	155 (71)	69%	62 (54)	27%	6 (5)	(3%)

¹ Bij de toegewezen aanvragen is voor elke sector tussen haakjes het aantal ondernemingen opgenomen. Bij de afgewezen en ingetrokken aanvragen is dit alleen bij het totaal aantal aanvragen gedaan, omdat het aantal aanvragen en ondernemingen daar vaak hetzelfde is.

² Drie nog lopende aanvragen zijn niet in de tabel opgenomen, betreft drie ondernemingen uit de sectoren handel & horeca, zakelijke en overige dienstverlening.

In de sector 'landbouw en visserij' ligt het aantal toegewezen aanvragen boven het gemiddelde. De toegewezen aanvragen komen in hoofdstuk 3 aan de orde en in het vierde hoofdstuk wordt nader ingegaan op de afgewezen aanvragen.

2.2.2 Oorzaken van een verminderde bedrijvigheid

Naast de gebruikelijke oorzaken van verminderde bedrijvigheid was er in 2016 sprake van een specifieke oorzaak: hagel- en waterschade. In juni zijn delen van Brabant, Limburg en Gelderland getroffen door noodweer, wateroverlast, extreme hagelbuien en zware storm. Met name boeren en tuinders hebben hier veel last en schade van ondervonden. Verder was er

³ Voor alle aanvragen geldt dat ze in 2016 zijn gedaan; de beslissing op de aanvraag kan begin 2017 hebben plaatsgevonden.

sprake van de nasleep van twee specifieke oorzaken uit 2014 en 2015: uitbraak van vogelgriep en de Russische/Europese boycot van groente, fruit, vlees, vis en zuivel.

Door de 133 ondernemingen wordt een verscheidenheid aan oorzaken voor het verzoek om werktijdverkorting aangegeven:

- Hagel/waterschade 24%
- Vogelgriep 10%
- Russische boycot 3%
- Brand 29%
- Economische omstandigheden 13%
- Diversen 21%

Hagel- en/of waterschade is voor 24% van de ondernemingen de oorzaak van de (gedeeltelijke) bedrijfsstillegging. Verder worden genoemd: vogelgriep (10%), Russische boycot (3%), brand (29%), economische omstandigheden (13%) en door 21% van de overige ondernemingen worden zeer uiteenlopende oorzaken genoemd. Hierbij kan dan gedacht worden aan bijvoorbeeld asbestvervuiling, sluiting metrostation, diefstal van een vrachtwagen, explosie van een machine, slecht weer, een gezonken restaurant, achterstallig onderhoud, slechte bereikbaarheid als gevolg van werkzaamheden aan de straat.

In onderstaande tabel worden de ondernemingen met een aanvraag, gegroepeerd naar reden van de aanvraag, uitgesplitst naar economische sector. Hieruit blijkt dat bij de aanvragen om werktijdverkorting sprake is van een sectorspecifieke problematiek.

Tabel 2.4 Redenen van ondernemingen om werktijdverkorting aan te vragen, uitgesplitst naar economische sector.

	hagel/ water schade	vogel- griep	Rus- sische boycot	brand	econ. omstan- digheden	diversen
landbouw / visserij	27 (84%)	2 (15%)	-	2 (5%)	-	-
industrie	2 (6%)	2 (15%)	1 (25%)	3 (8%)	5 (29%)	1 (4%)
bouwnijverheid	-	-	-	1 (3%)	1 (6%)	1 (4%)
handel en horeca	-	4 (31%)	1 (25%)	22 (56%)	3 (18%)	20 (71%)
vervoer / communic.	-	-	2 (50%)	-	2 (12%)	1 (4%)
zakelijke dienstverl.	3 (9%)	4 (31%)	-	8 (21%)	4 (24%)	3 (11%)
overige dienstverl.	-	1 (8%)	-	3 (8%)	2 (12%)	2 (7%)
totaal	32 (100%)	13 (100%)	4 (100%)	39 (100%)	17 (100%)	28 (100%)

Hagel- of waterschade is een voor de 'landbouw en visserij' specifieke oorzaak voor het doen van een beroep op de regeling werktijdverkorting. Brand treft met name bedrijven in de 'handel en horeca'.

Aanvragen om werktijdverkorting in verband met hagel/waterschade zijn met name afkomstig van ondernemingen in de sector 'landbouw en visserij' (84%).

Aanvragen om werktijdverkorting in verband met vogelgriep zijn met name afkomstig van ondernemingen in de sectoren 'handel en horeca' en 'zakelijke dienstverlening' (beide 31%).

De vier aanvragen om werktijdverkorting in verband met de Russische boycot zijn voor de helft afkomstig van ondernemingen in de sector 'vervoer en communicatie'.

56% van de aanvragen om werktijdverkorting als gevolg van brand is afkomstig van ondernemingen uit de sector 'handel en horeca'.

De ondernemingen die als gevolg van de slechte economische omstandigheden een aanvraag hebben ingediend zijn vooral afkomstig uit de sector 'industrie' (29%) en 'zakelijke dienstverlening' (24%).

2.2.3 Historische gegevens

In onderstaande tabellen wordt voor de jaren 1998⁴ tot en met 2016 een overzicht gepresenteerd van het aantal door ondernemingen ingediende aanvragen om werktijdverkorting, uitgesplitst naar toewijzingen, afwijzingen en voortijdige ingetrokken aanvragen.

Tabel 2.5a Aantal aanvragen om werktijdverkorting over de afgelopen jaren, uitgesplitst naar aantal toewijzingen, afwijzingen en intrekkingen.

		aantal aanvragen	=	aantal toewijzingen	aantal afwijzingen	aantal intrekkingen
jaar	1998	169	=	126 (75%)	16 (9%)	27 (16%)
	1999	344	=	249 (72%)	72 (21%)	23 (7%)
	2000	180	=	146 (81%)	25 (14%)	9 (5%)
	2001	2760	=	2301 (83%)	179 (7%)	280 (10%)
	2002	567	=	429 (76%)	104 (18%)	34 (6%)
	2003	1712	=	1399 (82%)	132 (8%)	181 (10%)
	2004	294	=	156 (53%)	107 (36%)	31 (11%)

In bovenstaande tabel zijn de aanvragen om werktijdverkorting voor de jaren 1998 tot en met 2004 opgenomen. In 2004 zijn de beleidsregels gewijzigd. De aanvragen om werktijdverkorting ná wijziging van de beleidsregels zijn in onderstaande tabel opgenomen.

⁴ De cijfers over 1998 hebben alleen betrekking op de laatste 8 maanden van het jaar. In dat jaar is per 1 mei de nieuwe WTV-regeling van kracht geworden.

Tabel 2.5b Aantal aanvragen om werktijdverkorting over de jaren sinds de wijziging van de beleidsregels in 2004, uitgesplitst naar aantal toewijzingen, afwijzingen en intrekkingen.

	aantal aanvragen	=	aantal toewijzingen	aantal afwijzingen	aantal intrekkingen
2004 ⁵	53	=	29 (55%)	19 (36%)	5 (9%)
2005	191	=	86 (45%)	78 (41%)	27 (14%)
2006	207	=	130 (63%)	71 (34%)	6 (3%)
2007	148	=	98 (66%)	43 (29%)	7 (5%)
2008	239	=	83 (35%)	151 (63%)	5 (2%)
2008 ⁶	127	=	83 (65%)	39 (31%)	5 (4%)
2009	142	=	82 (58%)	57 (40%)	3 (2%)
2010	171	=	113 (66%)	58 (34%)	-
2011	236	=	132 (56%)	100 (42%)	4 (2%)
2012	181	=	107 (59%)	68 (38%)	6 (3%)
2013	87	=	9 (10%)	75 (86%)	3 (4%)
2014	222	=	148 (67%)	66 (30%)	8 (4%)
2015	125	=	71 (57%)	43 (34%)	11 (9%)
2016 ⁷	226	=	155 (69%)	62 (27%)	6 (3%)

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat in 2016 het aantal aanvragen dat is toegewezen is gestegen van 57% in 2015 naar 69% in 2016. Het aantal afgewezen aanvragen is met 7 %-punten gedaald in 2016.

Door het ontbreken van calamiteiten in 2015, afgezien van de nasleep van de vogelgriep en Russische boycot, was het aantal aanvragen relatief laag in vergelijking met andere jaren. In 2016 was het aantal aanvragen relatief hoog in verband met de calamiteit hagel- en waterschade.

⁵ Dit zijn na 18 oktober 2004, datum van wijziging van de beleidsregels, ingediende aanvragen om werktijdverkorting.

⁶ De voor 2008 gepresenteerde 127 aanvragen zijn de aanvragen exclusief de in het kader van de kredietcrisis ingediende aanvragen.

⁷ Eind 2016 is er op drie aanvragen nog geen beslissing genomen.

3 TOEGEWENZEN AANVRAGEN OM ONTHEFFING

In 2016 zijn door 71 ondernemingen 155 aanvragen (69% van het totale aantal ingediende aanvragen) voor het verkrijgen van ontheffing van het verbod op werktijdverkorting toegewezen. In dit hoofdstuk wordt het aantal eerste aanvragen en de herhalingsaanvragen uitgesplitst naar economische sector. Verder wordt ingegaan op de WTV-periode waarin ondernemingen zich bevinden, het aantal werknemers waarvoor werktijdverkorting is toegewezen, en met hoeveel procent de werktijd is verkort.

3.1 Achtergronden bij de toegewezen aanvragen

Van 71 ondernemingen zijn, in 2016, een eerste aanvraag en eventueel een of meerdere herhalingsaanvragen (155 aanvragen in totaal) toegewezen.

In onderstaande tabel wordt het aantal ondernemingen en de door hen ingediende aanvragen uitgesplitst naar economische sector.

Tabel 3.1 Aantal ondernemingen waaraan ontheffing is verleend, uitgesplitst naar economische sector en moment van eerste aanvraag.

	2016		overloop uit 2015	
	ondernemingen	toewijzingen	ondernemingen	toewijzingen
landbouw en visserij	28 (42%)	72	-	-
industrie	4 (6%)	7	1 (25%)	3
bouwnijverheid	-	-	-	-
handel en horeca	25 (37%)	50	2 (50%)	4
vervoer en communicatie	1 (2%)	1	1 (25%)	1
zakelijke dienstverlening	5 (8%)	11	-	-
overige dienstverlening	4 (6%)	6	-	-
totaal	67 (100%)	147	4 (100%)	8

Van de in totaal 71 ondernemingen waaraan in 2016 in het kader van de WTV-regeling ontheffing is verleend, is 42% afkomstig uit de sector 'landbouw en visserij' en 38% uit de sector 'handel en horeca'.

3.1.1 Periode toegekende werktijdverkorting

Werktijdverkorting wordt voor ten hoogste een periode van zes weken verleend en kan op verzoek van de werkgever drie maal worden verlengd, telkens voor een periode van ten hoogste zes weken.

Van de 71 ondernemingen waarvan de aanvraag om werktijdverkorting is toegewezen, kan worden aangegeven in welke periode de ondernemingen zich bevinden. In onderstaande tabel is dit, uitgesplitst naar economische sector, in beeld gebracht.

Uit de tabel blijkt dat ultimo 2016 door 27 ondernemingen (38%) alleen een eerste aanvraag om werktijdverkorting is ingediend en toegewezen. Van 17 ondernemingen is daarnaast ook een 1^e herhalingsaanvraag toegewezen, van

10 ondernemingen ook een 2^e herhalingsvraag en van 17 ondernemingen ook een 3^e (en 4^e) herhalingsvraag.

Tabel 3.2 WTV-periode waarin zich de ondernemingen met een toegewezen aanvraag ultimo 2016 bevinden, uitgesplitst naar economische sector.

	1e aanvraag	1e vervolg	2e vervolg	3e vervolg ¹	totaal
landbouw en visserij	8	6	5	9	28
industrie	3	-	-	2	5
bouwnijverheid	-	-	-	-	-
handel en horeca	11	8	3	5	27
vervoer en communicatie	1	-	1	-	2
zakelijke dienstverlening	1	3	-	1	5
overige dienstverlening	3	-	1	-	4
totaal	27	17	10	17	71

¹ Inclusief twee 4^e herhalingsvragen.

Regel is dat een onderneming maximaal vier perioden van zes weken gebruik kan maken van de WTV-regeling. In uitzonderlijke gevallen kan een vijfde periode worden toegekend indien herstel in die periode is gegarandeerd.

3.1.2 Reden van aanvraag

In onderstaande tabel is aangegeven welke redenen ondernemingen met een toegewezen aanvraag noemen voor het indienen van een aanvraag om werktijdverkorting.

Tabel 3.3 Redenen om werktijdverkorting aan te vragen (door ondernemingen met een toegewezen aanvraag).

	aantal ondernemingen (%)
Hagel/waterschade	28 (39%)
Vogelgriep	8 (11%)
Russische boycot	2 (3%)
Brand	21 (30%)
Diversen	12 (17%)
totaal	71 (100%)

39% van de ondernemingen met een toegewezen verzoek om werktijdverkorting noemt hagel/waterschade als oorzaak. De overige ondernemingen noemen brand (30%), vogelgriep (11%), russische boycot (3%) of overige oorzaken (17%) als reden voor de aanvraag.

3.2 Werknemers waarvoor werktijdverkorting is aangevraagd

Het aantal werknemers waarvoor werktijdverkorting wordt aangevraagd is afhankelijk van de voor de onderneming specifieke problemen. De stillegging kan een deel van de onderneming maar ook de hele onderneming treffen.

Tabel 3.4 Aantal ondernemingen ingedeeld op basis van het percentage werknemers waarvoor wtv is aangevraagd, uitgesplitst naar economische klasse¹.

	% werknemers waarvoor werktijdverkorting is aangevraagd				totaal
	1-24%	25-49%	50-74%	75-100%	
landbouw en visserij	1	2	3	22	28
industrie	-	-	1	4	5
bouwnijverheid	-	-	-	-	-
handel en horeca	1	-	3	23	27
vervoer en comm.	-	-	-	2	2
zakelijke dienstverl.	1	-	-	4	5
overige dienstverl.	-	-	-	4	4
totaal	3	2	7	59	71

¹ De verdeling naar grootteklasse is opgenomen in de bijlagen.

In bovenstaande tabel is aangegeven voor welk percentage van het personeel de ondernemingen werktijdverkorting hebben aangevraagd⁸. In 59 van de 71 ondernemingen is voor 75 tot 100% van de werknemers werktijdverkorting aangevraagd, en in zeven ondernemingen voor 50 tot 74% van de werknemers. Het aantal werknemers waarvoor uiteindelijk werktijdverkorting wordt verleend kan afwijken van het aantal werknemers waarvoor werktijdverkorting is aangevraagd.

3.3 Percentage toegekende WTV

In onderstaande tabellen is, uitgesplitst naar economische sector dan wel grootteklasse, aangegeven welk percentage werktijdverkorting aan de ondernemingen is toegekend. In de tabel zijn de beschikingspercentages ten aanzien van de laatste door de ondernemingen ingediende aanvragen opgenomen.

Tabel 3.5 Het aan ondernemingen, bij laatste aanvraag, toegekende percentage WTV uitgesplitst naar economische sector.

	1-49% WTV	50% WTV	51-99% WTV	100% WTV	totaal
landbouw en visserij	-	-	-	28	28
industrie	-	-	-	5	5
bouwnijverheid	-	-	-	-	-
handel en horeca	-	-	1	26	27
vervoer en comm.	-	-	-	2	2
zakelijke dienstverl.	-	-	-	5	5
overige dienstverl.	-	-	-	4	4
totaal	-	-	1	70	71

⁸ Het in dienst zijnde personeel kan in de opeenvolgende aanvragen verschillen en daarmee ook het aantal werknemers waarvoor WTV wordt aangevraagd. In de rapportage is gekeken naar de werknemersopgave door de onderneming in de laatste ingediende aanvraag.

Tabel 3.6 Het aan ondernemingen, bij laatste aanvraag, toegekende percentage WTV uitgesplitst naar grootteklasse.

	1-49% WTV	50% WTV	51-99% WTV	100% WTV	totaal
1-4 werknemers	-	-	-	31	31
5-9 werknemers	-	-	-	13	13
10-49 werknemers	-	-	1	24	25
50-99 werknemers	-	-	-	-	-
100+ werknemers	-	-	-	2	2
totaal	-	-	1	70	71

De werktijd wordt in beginsel met 50% verkort. Het is ook mogelijk, zoals in het geval van een calamiteit, om 100% werktijdverkorting toe te wijzen. In 70 van de 71 ondernemingen is de werktijdverkorting op 100% vastgesteld.

3.4 Het gebruik van de toegekende werktijdverkorting

Voor 81% van de toegewezen aanvragen is het formulier betreffende het gemaakte gebruik ingeleverd. Uit de ingeleverde formulieren blijkt dat ook daadwerkelijk gebruik is gemaakt van de bij beschikking verleende werktijdverkorting. In de overige zaken is het formulier 'gemaakte gebruik' (nog) niet ingeleverd⁹.

Voor deze aanvragen waarin daadwerkelijk gebruik is gemaakt van WTV kan worden aangegeven hoeveel werknemers daadwerkelijk korter hebben gewerkt en hoeveel uren deze werknemers in totaal feitelijk niet hebben gewerkt.

Het feitelijke gebruik van de toegestane werktijdverkorting kan, afhankelijk van de omstandigheden waarin de onderneming zich bevindt, afwijken van het aantal werknemers waarvoor bij beschikking werktijdverkorting is toegekend. Dit geldt ook voor het aantal in de ondernemingen feitelijk niet gewerkte uren dat lager kan uitvallen dan het toegestane aantal uren werktijdverkorting als gevolg van een verbetering van de situatie.

Volgens de opgaven op de formulieren is er door 79% van de werknemers waarvoor werktijdverkorting is verleend, daadwerkelijk korter gewerkt.

Uitgedrukt in toegestane uren werktijdverkorting is voor 54% van het toegekende aantal uren werktijdverkorting feitelijk niet gewerkt.

⁹ In de situatie ná 18 oktober 2004 is het inleveren van het formulier 'gemaakte gebruik' noodzakelijk indien de onderneming in aanmerking wil komen voor een herhalingsaanvraag.

Bij de interpretatie van dit percentage moet rekening worden gehouden met aanvragen waarvoor een beschikking is afgegeven maar de verleende periode nog niet is verlopen en dus nog geen formulier 'gemaakte gebruik' is binnengekomen.

4 AFGEWEZEN VERZOEKEN OM ONTHEFFING

In totaal zijn de aanvragen van 54 ondernemingen (24% van het totaal aantal aanvragen) afgewezen. Dit zijn, op zes na, allen door ondernemingen ingediende eerste aanvragen. Hieruit blijkt dat als er sprake is van afwijzingen dit doorgaans aan het begin van het traject gebeurt, wanneer een beroep wordt gedaan op de WTV-regeling, en niet in de fase van herhalingsaanvragen.

4.1 Achtergronden bij de afgewezen aanvragen

16 van de 54 ondernemingen (30%) met een afgewezen verzoek om werktijdverkorting geven economische omstandigheden als reden voor de aanvraag aan. Voor eveneens 16 van de 54 ondernemingen (30%) met een afgewezen verzoek was brand de reden voor de aanvraag. In onderstaande tabel is voor de ondernemingen met een afgewezen verzoek aangegeven waarom de aanvraag om werktijdverkorting werd ingediend.

Tabel 4.1 Redenen waarom ondernemingen van wie de aanvraag is afgewezen een aanvraag om werktijdverkorting hebben ingediend.

	aantal ondernemingen (%)
Hagel/waterschade	2 (4%)
Vogelgriep	4 (7%)
Russische boycot	2 (4%)
Brand	16 (30%)
Economische omstandigheden	16 (30%)
Diversen	14 (26%)
totaal	54 (100%)

4.2 Redenen voor afwijzing

Een verzoek om ontheffing van het verbod op werktijdverkorting kan om verschillende redenen worden afgewezen. De in 2016 door ondernemingen ingediende eerste aanvragen (56) zijn afgewezen omdat:

- er geen sprake is van een verminderde bedrijvigheid door buitengewone omstandigheden die in redelijkheid niet tot het normale bedrijfsrisico gerekend kunnen worden (33x).
- er geen sprake is van een verwacht herstel van de bedrijvigheid tegen het einde van de ontheffingsperiode van 24 weken (15x).
- er geen sprake is van een arbeidscapaciteit die met meer dan 20% is afgenomen (2x).
- overige redenen (6x).

4.3 Bezwaarschrift- en beroepsprocedures

In 2016 zijn bij het ministerie van SZW acht bezwaarschriften ingediend tegen de negatieve beschikking.

BIJLAGEN

1 OVERZICHT VAN ONDERNEMINGEN EN AANVRAGEN

In onderstaande tabellen wordt voor 2016 een overzicht van het aantal ondernemingen én het aantal door deze ondernemingen ingediende aanvragen om werktijdverkorting, onderverdeeld naar economische sector en grootteklasse, weergegeven.

Tabel 1 Totaal aantal ondernemingen met een beroep op de WTV-regeling, uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	14	7	10	-	-	31 (23%)
industrie	6	2	4	1	1	14 (11%)
bouwnijverheid	2	1	-	-	-	3 (2%)
handel en horeca	21	11	17	-	1	50 (38%)
vervoer en communicatie	5	-	-	-	-	5 (4%)
zakelijke dienstverlening	7	6	7	-	2	22 (17%)
overige dienstverlening	2	5	1	-	-	8 (6%)
totaal	57 (43%)	32 (24%)	39 (29%)	1 (1%)	4 (3%)	133 (100%)

Tabel 2 Totaal aantal door ondernemingen ingediende aanvragen, uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	33	20	23	-	-	76 (34%)
industrie	6	5	6	2	1	20 (9%)
bouwnijverheid	2	1	-	-	-	3 (1%)
handel en horeca	37	12	29	-	2	80 (36%)
vervoer en communicatie	6	-	-	-	-	6 (3%)
zakelijke dienstverlening	11	7	9	-	4	31 (14%)
overige dienstverlening	2	5	3	-	-	10 (4%)
totaal	97 (43%)	50 (22%)	70 (31%)	2 (1%)	7 (3%)	226 (100%)

2 OVERZICHT NEDERLANDSE ONDERNEMINGEN

In onderstaande tabel wordt de verdeling van de Nederlandse ondernemingen over de verschillende economische sectoren en grootteklassen weergegeven. De gegevens zijn ontleend aan het CBS¹⁰. In tabel 1 is een procentuele verdeling gegeven, in tabel 2 een verdeling van absolute aantallen.

Tabel 1 Percentage ondernemingen in Nederland, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse¹¹.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	8%	1%	1%	-	-	10%
industrie	3%	1%	2%	-	-	7%
bouwnijverheid	5%	1%	1%	-	-	7%
handel en horeca	20%	6%	5%	-	-	31%
vervoer en communicatie	4%	1%	1%	-	-	8%
zakelijke dienstverlening	14%	3%	3%	-	-	21%
overige dienstverlening	10%	3%	2%	-	1%	16%
totaal	64%	18%	14%	2%	2%	100%

Tabel 2 Absolute aantal ondernemingen in Nederland, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	29395	3215	1730	100	55	34495
industrie	9950	4795	6220	1235	1320	23520
bouwnijverheid	16600	4525	4080	450	310	25965
handel en horeca	68930	22890	15935	1570	1200	110525
vervoer en communicatie	15400	4615	5215	790	705	26725
zakelijke dienstverlening	49125	11950	10070	1455	1485	74085
overige dienstverlening	36480	10310	6930	1040	2330	57090
totaal	225880	62300	50180	6640	7405	352405

¹⁰ CBS Statline, *Bedrijven naar grootte en rechtsvorm*, voorlopige gegevens per 1 oktober 2016.

¹¹ In sommige cellen is het aantal ondernemingen te klein om als percentage (als geheel getal) te worden weergegeven. Verder geldt dat als gevolg van afrondingsverschillen binnen de cellen de som per kolom en per rij niet altijd overeenkomt met de randtotalen. Deze randtotalen zijn de cijfers die in het rapport zijn gebruikt.

3 OVERZICHT VAN AANTAL AANVRAGEN

In onderstaande tabellen is het aantal toegewezen, afgewezen en ingetrokken aanvragen uitgesplitst naar economische sector en grootteklasse in beeld gebracht.

Tabel 1 Totaal aantal toegewezen aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	31	19	22	-	-	72
industrie	2	3	4	1	-	10
bouwnijverheid	-	-	-	-	-	-
handel en horeca	24	4	24	-	2	54
vervoer en communicatie	2	-	-	-	-	2
zakelijke dienstverlening	6	1	2	-	2	11
overige dienstverlening	1	2	3	-	-	6
totaal	66	29	55	1	4	155

Tabel 2 Totaal aantal afgewezen aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	1	1	1	-	-	3
industrie	4	1	2	1	-	8
bouwnijverheid	2	1	-	-	-	3
handel en horeca	12	7	5	-	-	23
vervoer en communicatie	4	-	-	-	-	4
zakelijke dienstverlening	4	5	6	-	2	17
overige dienstverlening	1	2	-	-	-	3
totaal	28	17	14	1	2	62

Tabel 3 Totaal aantal ingetrokken aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	1	-	-	-	-	1
industrie	-	1	-	-	1	2
bouwnijverheid	-	-	-	-	-	-
handel en horeca	-	1	-	-	-	1
vervoer en communicatie	-	-	-	-	-	-
zakelijke dienstverlening	-	1	1	-	-	2
overige dienstverlening	-	-	-	-	-	-
totaal	1	3	1	-	1	6

Met betrekking tot 3 aanvragen was eind 2016 nog geen beslissing genomen (doorloop naar 2017):

- Handel en horeca; 1-4 werknemers
- Zakelijke dienstverlening; 1-4 werknemers
- Overige dienstverlening; 5-9 werknemers

4 OVERZICHT VAN AANTAL EERSTE AANVRAGEN

In onderstaande tabellen is analoog aan bijlage 3 het aantal toegewezen, afgewezen en ingetrokken eerste aanvragen weergegeven.

Tabel 1 Aantal toegewezen eerste aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	13	6	9	-	-	28
industrie	2	-	1	1	-	4
bouwnijverheid	-	-	-	-	-	-
handel en horeca	11	3	10	-	1	25
vervoer en communicatie	1	-	-	-	-	1
zakelijke dienstverlening	1	1	2	-	1	5
overige dienstverlening	1	2	1	-	-	4
totaal	29	12	23	1	2	67

Tabel 2 Aantal afgewezen eerste aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	1	-	1	-	-	2
industrie	4	1	2	1	-	8
bouwnijverheid	2	1	-	-	-	3
handel en horeca	9	7	5	-	-	21
vervoer en communicatie	3	-	-	-	-	3
zakelijke dienstverlening	3	5	6	-	1	15
overige dienstverlening	1	2	-	-	-	3
totaal	23	16	14	1	1	55

Tabel 3 Aantal ingetrokken eerste aanvragen, uitgesplitst naar zowel economische sector en grootteklasse.

	1-4 werkn.	5-9 werkn.	10-49 werkn.	50-99 werkn.	100+ werkn.	totaal
landbouw en visserij	1	-	-	-	-	1
industrie	-	-	-	-	1	1
bouwnijverheid	-	-	-	-	-	-
handel en horeca	-	1	-	-	-	1
vervoer en communicatie	-	-	-	-	-	-
zakelijke dienstverlening	-	1	-	-	-	1
overige dienstverlening	-	-	-	-	-	-
totaal	1	2	-	-	1	4

Met betrekking tot 3 eerste aanvragen was eind 2016 nog geen beslissing genomen (doorloop naar 2017):

- Handel en horeca; 1-4 werknemers
- Zakelijke dienstverlening; 1-4 werknemers
- Overige dienstverlening; 5-9 werknemers

